

Terug naar het innerlijk

Terug naar de bronnen van de NBV, terug naar het innerlijk.

Het verzoek van de Kerkenraad om ervaringen met de Nieuwe Bijbelvertaling (verder NBV) door te geven heeft mij ertoe gebracht mijn eigen ervaringen van de afgelopen jaren eens te ordenen en op papier te zetten. In Op Weg van 20 september stond er over de NBV al een stuk van Eeuwout van der Linden, waarbij hij vooral inging op het boek van Karel Deurloo en Nico ter Linden 'Het luistert nauw. De NBV nader bekeken.'

Ik maak u in dit artikel graag deelgenoot van mijn eigen ervaringen met de NBV. Die ervaringen zijn tweëerlei en hebben vooral te maken met wat de teksten en verhalen uit de Bijbel voor mij persoonlijk betekenen.

Geheugen

In mijn kinderjaren ben ik opgegroeid met de Bijbel in de vertaling van het Nederlands Bijbelgenootschap uit 1951 (verder NBG51). Daardoor ken ik veel teksten en verhalen uit de NBG51 letterlijk uit het hoofd. Bij iedere lezing, thuis, in de kerk of waar dan ook, werden die woorden verder in mijn geheugen verankerd.

Met het verschijnen van de NBV en het lezen en aanhoren daarvan wordt mijn herinnering aan die oude teksten nu niet meer opgefrist, maar eerder vertroebeld. Ik ervaar dat als een groot nadeel. Ik neem daarom altijd als ik naar de kerk ga mijn eigen Bijbel met de vertaling NBG51 mee.

Ook als ik iets in een hand-Bijbel opzoek, gebruik ik bij voorkeur de NBG51. Het zal u misschien zijn opgevallen, dat de nieuwe vertaling NBV veel minder tussentitels in de teksten heeft staan dan de NBG51. Als je niet uit je hoofd weet waar een uitspraak of tekst precies staat, is die daarom veel gemakkelijker in de NBG51 terug te vinden.

Ik heb deze praktische punten eerst genoemd, voordat ik op de inhoud van de NBV inga, omdat die te maken hebben met de wijze waarop de inhoud van de Bijbel voor mij betekenis krijgt.

Via eigen beleving terug naar de grondtekst

Ik lees de Bijbel tegenwoordig niet volgens een rooster of tijdschema. Toch lees ik de laatste jaren veel meer in de Bijbel dan ik ooit gedaan heb. Dat heeft de volgende oorzaak.

Ik ben me er de laatste tien tot vijftien jaar veel bewuster van geworden, hoe ik de wereld tegemoet treed. Dat gebeurt voor een belangrijk deel volgens aangeleerde houdingen en reacties. Zulke persoonlijke programmeringen hebben we allen in ons leven meestal onbewust opgebouwd. Daardoor ervaar je veel situaties niet meer bewust en reageer je geprogrammeerd.

Bij de ontmaskering daarvan en de bewustwording hoe je iets innerlijk ervaart en hoe je daarbij vaak emotioneel reageert, schieten mij steeds allerlei teksten en verhalen uit de Bijbel te binnen, waarvan ik me op zo'n moment de betekenis realiseer. Die teksten lees ik dan weer in de Bijbel na.

Het Bijbelverhaal of tekstgedeelte dat bij een bepaalde eigen beleving of ervaring in je opkomt, krijgt daarmee de betekenis die het voor jou heeft. Vaak rees er bij mij twijfel, of de vertaling eigenlijk wel weergeeft wat er oorspronkelijk bedoeld is. Daarbij heb ik dan de NBV, de NBG51, de Statenvertaling uit 1637/1937 (verder SV) en de oorspronkelijke Griekse

en Latijnse teksten naast elkaar gelegd. Daarbij kwam ik herhaaldelijk tot de ontdekking, dat de grondtekst bevatte wat ik vermoedde, maar dat de vertalingen daarvan afweken.

Ik geef een paar voorbeelden. Als je het gevoel hebt dat je met de stroom mee gaat, voel je iets van de levensstroom. Soms voel je vlinders in je buik. Vanuit het buikgebied beweeg je mee op die stroom en kan je de verbinding voelen met al wat leeft. Bij deze ervaring komen de woorden van Jezus uit Johannes 7:38 in mij op: '..., stromen van levend water zullen uit zijn *binnenste* vloeien.' Zo staat dat in de NBG51. In de NBV staat echter, dat die stromen uit het *hart* zullen vloeien. In eerdere vertalingen, zoals de SV en ook de oude Griekse en Latijnse teksten staat echter *buik*.

Zo is er in de loop der jaren een steeds grotere verwijdering van de oorspronkelijke inhoud ontstaan. In dit geval van grondtekst *buik* via *binnenste* naar *hart*. Dat gebeurt bij het vertalen gemakkelijk als je niet begrijpt wat er bedoeld wordt of er geen ervaring mee hebt.

Een ander voorbeeld. Het proces van bewustwording, dat ik enkele alinea's eerder noemde, voert van duisternis naar licht. Daar kan op verschillende manieren naar verwezen worden. Het branden van een kaars in de stilte van de kerkruimte is er zo een. Ook het doormaken van de nacht tot de nieuwe dag aanbreekt, is er een verwijzing naar. In de evangeliën wordt hiervoor op drie plaatsen de symboliek van de 4 nachtwaken gebruikt (Matteüs 14:25, Marcus 6:48 en Lucas 12:38).

De nacht werd in die tijd verdeeld in vier nachtwaken; daarna brak de dag aan. Die concrete stappen in de nacht duiden op fasen van bewustwording. Het getal 4 heeft daarbij een bijzondere betekenis. Het staat symbool voor de aardse werkelijkheid, waar een mens in zijn leven doorheen gaat. Dit aardse getal zien we ook nu nog in bijvoorbeeld de vier windstreken, de vier jaargetijden en de vier kwartieren.

In de Griekse en Latijnse teksten, in de SV en de NBG51 staat in de genoemde passages het woord *wake* of *nachtwake*. De 2^e, de 3^e en de 4^e (nacht)wake worden genoemd. De NBV gebruikt hier echter het woord nachtwake niet, maar vertaalt 2^e nachtwake met *midden in de nacht*, 3^e nachtwake met *kort voor het aanbreken van de dag* en 4^e nachtwake met *tegen het einde van de nacht*. Zo is in de NBV met de vertaling de oorspronkelijke symboliek verdwenen.

Nog een voorbeeld. Toen ik me ervan bewust werd, dat Gods Koninkrijk in je innerlijk te vinden is, - 'Mijn koninkrijk is niet van deze wereld,' zegt Jezus ook – schoten me de woorden uit Lucas 17:20-21 te binnen, waar Jezus zegt, waar dat koninkrijk dan wel te vinden is. In het Grieks en Latijn staat letterlijk: 'Het koninkrijk van God is *in* u.' In het Latijn bijvoorbeeld wordt voor *in* het woord *intra* gebruikt. Wij kennen dat bijvoorbeeld in een woord als intraveneus: binnen in de aderen. De SV geeft dat precies weer met '*binnen* ulieden'. De NBG51 dwaalt al iets af met 'het Koninkrijk Gods is *bij* u' en de NBV spant de kroon met 'het koninkrijk van God *ligt binnen uw bereik*'.

De laatste vertalingen leiden je steeds verder op een dwaalspoor, als je niet je innerlijke beleving volgt.

Het laatste voorbeeld dat ik hier wil geven gaat over de spirituele ervaring die een mens kan hebben, geheel verenigd te zijn met God en alle dingen. Je hebt misschien zelf wel eens zo'n ervaring gehad. In het dagblad Trouw kom je er in de rubriek Spirituele Belevissen zo nu en dan ook een tegen. Bij mij komen daarbij de woorden van Paulus uit 1 Korintiërs 15:28

op: '*... opdat God zij alles in allen*'. Zo staat dat letterlijk in de Griekse grondtekst, in de oude Latijnse teksten, in de SV en in de NBG51. De NBV maakt daarvan: '*opdat God over alles en allen zal regeren*.' Dat betekent volgens mij iets volkomen anders.

Herkenning gaat boven vertaling

Tot zover de paar voorbeelden die ik hier geef. Het zal duidelijk zijn: voor mij leiden de vertalingen tot en met de NBV steeds verder af van de innerlijke beleving. Het gaat er mij niet om, dat er in de Bijbel zinnen staan die lekker lopen of modern Nederlands zijn. Het gaat er mij om, dat ik iets herken van de dieperliggende betekenis van die woorden. Die herkenning lukt prima, zelfs met de SV, maar de herkenning wordt minder naarmate de vertaling nieuwer is. Latere vertalingen lijken steeds meer op de buitenwereld gericht en sluiten steeds minder aan bij de innerlijke beleving. In de vierde eeuw n.Chr. zijn onze oude gnostieke geschriften, die daar vol van staan, verboden verklaard; nu lijken de laatste resten van innerlijke beleving uit de overgebleven Bijbelse canon te worden opgeruimd.

Alles wat er te weten is, is al in jezelf aanwezig. Zodra je je daar iets van bewust wordt, komen bepaalde teksten en beelden die dat symboliseren uit je herinnering naar boven; tenminste als die niet zijn vervaagd door afwijkende zinnen uit een andere vertaling. Voor mij werken de Bijbelteksten, waarmee ik ben grootgebracht dan ook het beste en ze liggen vaak dichterbij de oorspronkelijke betekenis dan die van de NBV.

Nico Dekkers,
november 2008.

www.nicodekkers.nl

Publicatie d.d. 22 november 2008 in Op Weg,
gezamenlijk kerkblad van de Protestantse gemeenten
(PKN) te Goes, 's-Heer Hendrikskinderen en Kloetinge.